

Teatterialan Ammattilaiset TAM ry

VUOSIKERTOMUS 2023

1. YLEISTÄ

Teatterialan Ammattilaiset TAM ry:n (TAM) tarkoitus on ammattijärjestönä valvoa ja edistää jäsentensä palkkauksellisia, ammatillisia, sosiaalisia ja kulttuuripoliittisia etuja.

TAM on Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n (Teme) jäsen. Teme vastaa työmarkkinaosapuolena työehtosopimusneuvotteluista, työmarkkinapoliittisesta edunvalvonnasta ja jäsenneuvonnasta. TAM keskittyi työehtosopimusten kehittämiseen yhdessä Temen ja sen jäsenjärjestöjen kanssa sekä jäsentensä muuhun edunvalvontaan sekä ammatillisiin kysymyksiin. Ammatillinen toiminta näkyi mm. TAM:n ammattialakohtaisten kiltojen toimintana. TAM tuki rahallisesti kiltojen toimintaa ja kannustaa niitä järjestämään vuosittaisia tilaisuuksia.

2. TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Painopistealueita vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa olivat:

Jäsenhankinta

Edunvalvonta

Luottamushenkilökontaktit

Temen ja TAM:n välisen roolijaon selkeyttäminen

Edunvalvonta ja tes-toiminta kehittäminen ovat ammattiliiton toiminnan kulmakivi. TAM:n jäsenistä enemmistö työskentelee Teatterialan työehtosopimuksen, Kansallisteatterin sekä Kansallisoopperan päivätekniikkaa koskevan työehtosopimuksen piirissä.

Luottamushenkilöiden (lain tarkoittama luottamusmies) koulutukseen liittyvän vuoropuhelun kehittäminen Temen kanssa oli yksi vuoden 2023 kehittämiskohde. Vuoden aikana Teme järjesti koulutuksia luottamushenkilöille – he hoitavat työsuhdeneuvontaa ja edunvalvontaa tehokkaasti ammattiteatterissa. Teme kouluttaa luottamushenkilöitä vuosittain säännöllisesti ja koulutukset järjestetään joka kevät ja syksy. TAM tarjoaa hallituksen jäsenille mahdollisuuden osallistua Temen järjestämille luottiskursseille.

Jäsenistö on nostanut ammatilliset kurssit ja koulutuksen tärkeäksi kehittämiskohteeksi. TAM:n kiltatoiminta on keskeinen keino koulutustilaisuuksien järjestämisessä. TAM on perustanut myös erillisen tarpeistoalan koulutuksen kehittämisyöryhmän. Jäsenistön keskuudessa on herännyt huolta ammatillisen koulutuksen tasosta tiettyihin alan tehtäviin. On tullut selväksi, että asiaa tulee nostaa esiin ja pyrkiä vaikuttamaan koulutuspolitiikkaan Temen kanssa yhteistyössä mahdollisuuksien mukaan.

TAM pyrki avaamaan keskustelua ja luomaan rakenteita, jotka mahdollistaisivat alan sisällä tapahtuvaa ammattiteattereitten välistä vuorovaikutusta. Keskustelua jatketaan Temen ja Stefin kanssa. Järjestöyhteistyö on olennainen osa edunvalvontaa.

TAM pyrki lisäämään vuoropuhelua Temen ja sen jäsenjärjestöjen sekä työntekijöitten kanssa. Temen vuonna 2023 käynnistyneen organisaatiouudistuksen myötä TAM:n tulee päättää omasta tavastaan olla jatkossa osa Temeä. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on järjestöhallinnon keventäminen ja resurssien nykyistä parempi kohdistaminen yksittäisen jäsenen edunvalvonnan paremman toteutumiseen tulevaisuudessa.

Jäsenhankintaan satsattiin pitämällä aktiivisesti yhteyttä teattereihin ja Teatterialan työehtosopimusten ylimääräisiä kappaleita ostettiin jaettavaksi ammattiteattereiden taukokuoneisiin sijoitettavaksi. Teattereiden luottamushenkilöt, paikallisyhdistysaktiivit ja työtoverit tekivät jäsenhankintaa uusien työntekijöiden kohdalla. TAM jalkautui alan oppilaitoksiin ja myös Temen henkilökunta kävi alan kouluissa (mm. Metropolia ja keskeiset AMK:t, Aalto, Teak) vuosittain luennoimassa työlainsäädännöstä ja työelämätaidoista. TAM:n näkyvyyttä pyrittiin lisäämään TAM:n somekanavilla.

3. TALOUS

TAM:n talouden perustana ovat jäsenmaksutuotot. Jäsenmaksun suuruus oli 1,6 %, joka piti sisällään myös työttömyyskassan osuuden. Tarkempi selostus TAM:n taloudesta on tilinpäätöksen yhteydessä olevassa talouden toimintakertomuksessa.

TAM on omistanut yhdessä Temen ja sen jäsenjärjestöjen kanssa asunnon Berliinissä. Sitä hallinnoi vuodesta 2012 Resteme oy. Asunto toimi residenssinä, jota jäsenet saivat vuokrata. Asunnon käyttöaste oli korkea. Koronan aikana asunto vuokrattiin pitkäaikaisesti ulkopuolisille. Asunto päätettiin myydä, sillä sen käyttöaste laski ja Berliinin kaupungin tiukentunut asuntopolitiikka ja byrokratia kävi haastavaksi.

Kirjanpidon hoiti Temen talouspäällikkö Sanna Wälläri. Taloudesta vastasi TAM:n hallitus. Tilintarkastajana toimi HTM Lotta Kauppila.

4. JÄSENISTÖ

TAM:n jäsenmäärän kehitys on hieman laskeva:

vuoden 2023 lopussa jäseniä oli 1986;
vuoden 2022 lopussa jäseniä oli 2034;
vuoden 2021 lopussa jäseniä oli 2123;
vuoden 2020 lopussa jäseniä oli 2168;
vuoden 2019 lopussa jäseniä oli 2122;
vuoden 2010 lopussa jäseniä oli 1844.

Vuoden 2023 lopussa työikäisiä jäseniä oli 1551, joista yrittäjiä on 20. Opiskelijajäseniä on 59 ja eläkeläisiä 373. Kunniajäseniä on 5 ja he ovat Marjaleena Niittymäki, Hilikka Pekkanen-Ronimus, Pirjo Rislakki, Paul Suominen ja Seija-Riitta Vedenkannas.

TAM haluaa nostaa jäseniään esiin ammattilaisina ja palkita heitä teatterialan Thalia-juhlassa. Juhlan järjestää Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto joka toinen vuosi. TAM jakoi 27.3.2023 Yhteisvoima-, Voimavara- ja Betoni-Voimavara -palkinnot:

- Yhteisvoima-palkinnon sai helsinkiläisen Teatteri Tuikkeen jäsenistö tasa-arvoisesta, rennosta ja toimivasta vuorovaikutusta edistävästä työskentelyilmapiiristään.
- Voimavara-palkinnon sai Joensuun kaupunginteatterin näyttämömestari Anssi Pennanen, joka omalla vastuunkantamisellaan ja innostavalla työtoteutuksellaan luo turvallisen paikan työskennellä.
- Erityisellä Betoni-Voimavara-palkinnolla huomioitiin Marja-Leena Niittymäki. Palkinto on kunnianosoitus Niittymäen merkittävästä elämäntyöstä, jolla hän edistänyt tuhansien teatteriammattilaisten hyvinvointia yli 50 vuoden ajan.

Palkinnot ovat rahapalkintoja ja ne jaetaan työhyvinvointia, yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä edistävälle teatterialan ammattilaisille. TAM haluaa palkinnoilla nostaa esiin tervettä yhteistyön ilmapiiriä rakentavia tekijöitä. Palkinnonsaajat valitaan vuosittain jäsenten ehdotuksista. Voimavara on yksilöpalkinto, jonka perusteissa mainitaan, että palkittavan tulee aktiivisesti rakentaa työhyvinvointia, auttaa ja kannustaa muita ja jonka teot ja toimet vahvistavat hyvää ilmapiiriä. Yhteisvoima on ryhmäpalkinto, jonka perusteissa mainitaan, että palkittava ryhmä, osasto tai työporukka rakentaa hyvää yhteistyötä ja jonka vuorovaikutus on terveellä ja dynaamisella pohjalla.

5. TOIMEENTULOTURVA JA JÄSENEDET

Yhteiskunnalliseen ja sosiaalipoliittiseen vaikuttamiseen TAM osallistuu Temen kautta. Jäsenten työttömyysturva hoidettiin A-kassassa.

Jäsenetuina vuonna 2023 olivat työehtoneuvonta, mahdollisuus juridisiin palveluihin, tietoa palkoista, sopimuksista ja työlainsäädännöstä. Jäsen on voinut tarkistuttaa työsopimuksensa liitossa. Temen oikeusturvavakuutus, vapaa-ajan tapaturma- ja matkavakuutus, mahdollisuus tehdä av-tekijänoikeussopimus ja antaa se Temelle valvottavaksi. Jäsenkortilla on saanut alennusta teatterilipuista. Ammatillisia kursseja ja työoikeuden koulutusta on saanut ilmaiseksi tai pientä korvausta vastaan. Liitosta on voinut saada myös apua työnhakuun. Temen on ylläpitänyt maksutonta luovien alojen työn haku- ja tarjoamispalvelua. Liitosta on saanut myös jäsenkirjeitä. Jäsenet ovat olleet oikeutettuja SAK:n jäsenetuihin, joihin kuuluu mm. alennuksia hotelliyöpymisistä, risteilyistä ja vakuutuksista.

Jäsenenä on voinut saada Kalevasta merkittävästi edullisemman henkivakuutuksen liiton neuvottelemalla alennuksella. Myös 10% alennus Suomen Hostellijärjestön verkoston hostelleissa. Jäsen on voinut myös hakea Palkansaajien hyvinvointi ja terveys PHT ry:n edullisille hyvinvointikursseille.

6. ORGANISAATIO

TAM:n sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 7.5.2023 Kulttuuritalo Telakalla Tampereella.

Vuosikokouksessa jäsenistö valitsi hallituksen, tarkasti edellisen vuoden talouden sekä päätti kuluvan vuoden toiminnan päälinjat ja budjetin. TAM:n hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 8 kertaa. Liiton hallituksen muodostivat puheenjohtaja sekä 10 varsinaista jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

TAM:n hallituksen jäsenet 1.1.2023 – 7.5.2023

Puheenjohtaja Antti Hosia
Esko Tynkkynen – Marja Davidsson
Matti Hirvonen – Päivi Hämäläinen
Roosa Halme – Elina Lajunen
Leena Peippo – Suvi-Tuuli Höglund
Susanna Metsälä – Reijo Tuononen
Matti Kanervo – Katri Grönvall
Juuso-Matias Maijanen – Matti Liukkonen
Inka Loppi – Kasimir Kurki
Miika Suomalainen – Pasi Kuronen
Petriina Suomela – Mia Väkelä

TAM:n hallituksen jäsenet 7.5.2023 – 31.12.2023

Puheenjohtaja Inka Loppi
Miika Suomalainen – Irene Taurinen
Antti Hosia – Topi Junkkari
Petriina Suomela – Mia Väkelä
Juuso-Matias Maijanen – Matti Liukkonen
Matti Kanervo – Matti Kuivanen
Esko Tynkkynen – Marja Davidsson
Matti Hirvonen – Päivi Hämäläinen
Roosa Halme – Elina Lajunen
Leena Peippo – Suvi-Tuuli Höglund
Susanna Metsälä – Reijo Tuononen

TAM:n hallituksen varapuheenjohtajia olivat Susanna Metsälä ja Matti Liukkonen.

Temen hallituksen jäseniä olivat Antti Hosia (26.10.2024 asti), Inka Loppi ja Susanna Metsälä.

Resteme oy:n (Berliinin asunto) hallituksessa on ollut Miika Suomalainen.

Forum Artis:n hallitukseen kuului vuonna 2023 Antti Hosia.

Cefiston hallitukseen kuului Noona Leppinen.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliiton hallitukseen varajäsenenä kuului vuonna 2023 Inka Loppi

Temen toimisto toimi osoitteessa Pieni Roobertinkatu 16, Helsinki 21.12. asti, jolloin toimisto muutti uusiin tiloihin osoitteeseen John Stenbergin ranta 6, Helsinki. TAM:n hallituksen yhteyhenkilönä toimi Temen tiedottaja Anne Saveljeff. TAM:n käytettävissä olivat myös Temen toiminnanjohtaja Karoliina Huovila, jäsensihteeri Tanja Tiukkanen, talouspäällikkö Sanna Wälläri,

juristi Jussi Kiiski, työehtoasiantuntija ja juristi Ava Lainema (10.11. asti), työehtoasiantuntija ja freelancerkoordinaattori Elsa Heikkilä (12.9. alkaen) sekä työehtoasiantuntija Antti Hosia (30.10. alkaen).

7. KOULUTUS- JA KILTATOIMINTA

TAM vahvisti jäsenten ammatti-identiteettiä ammatillisten kiltujen kautta. Tavoitteena on ylläpitää ammattialakohtaista elävää yhteisöä sekä innostaa jäseniä yhdessä kehittämään omaa alaa.

TAM tuki jokaisen killan toimintaa taloudellisesti 1200 euron vuosibudjetilla ja maksoi niiden jäsenten matka- ja osallistumiskuluja, joilla ei ole vakituista työnantajaa tai joiden kuluja työnantajat eivät maksa.

Kiltatoiminnan vastaavina TAM:ssa toimivat Roosa Halme ja Esko Tynkkynen. TAM:illa on 8 kiltaa ja niillä on omat vetäjät:

- Järjestäjien ja kuiskaajien kilta, joka vetäjänä toimi Viivi Väisänen
- Lavastomokilta, jonka vetäjät ovat Selene Virtanen ja Mira Lankinen
- Nukketeatterikilta, jonka vetäjät ovat Roosa Halme ja Katja Kähkönen
- Puvustokilta, jonka vetäjiä ovat Susanna Moilanen, Suvi-Tuuli Höglund ja Annastiina Kekäläinen
- Tarpeistokilta, jonka vetäjät ovat Mira Rokkanen ja Ellinoora Aro-Torkkeli
- Teatterikampaajien ja maskeeraajien kilta, jonka vetäjä on Henri Karjalainen
- TIO-kilta, joka on teatteri-ilmaisun ohjaajien ja opettajien kilta. Sen vetäjät ovat Susanna Metsälä ja Juuso-Matias Maijanen
- Yleisötyöntekijöiden kilta, jonka vetäjiä olivat Noona Leppinen ja Jenny Jumppanen

Kiltujen yhteinen blogi on osoitteessa: <https://www.kumahdus.fi>

Blogissa on killoilla oma sivunsa, jonne aktiivit voivat kirjoittaa ammattialakohtaisia juttuja sekä yhteinen materiaali-, koulutus- ja tietopankki. Vuoden 2023 aikana Kumahduksessa on julkaistu 28 artikkelia. Pääosin Kumahduksen viestintä ja artikkelit ovat keskittyneet kiltatapahtumista tiedottamiseen. Kumahduksen kävijämäärä vuonna 2023 on yhteensä n. 1700 kävijää, keskimäärin 148 kävijää kuukaudessa. Kävijämäärien vaihtelu kuukausien välillä on suurta riippuen artikkeleiden julkaisuajankohdista ja teatterialan vuosirakenteesta. Kesäkuukaudet ovat olleet Kumahduksen toiminnan kannalta selvästi hiljaisimmat kuukaudet. Eniten sivustolla on julkaistu artikkeleita maaliskuuhun aikaan. Nämä ovat myös vuoden 2023 suosituimmat kuukaudet sivustolla vierailijoiden osalta.

Järjestäjä-kuiskaajien kilta ei ole vielä aktivoitunut, mutta TAM:n muut 7 kiltaa ovat järjestäneet toimintaa.

Puvustokilta

Vetäjät: Suvi-Tuuli Höglund, Susanna Moilanen HKT

- Järjesti syksyllä 2023 toisen vaatturikurssi Pohjois-Suomessa sekä etäkahveja.

Tarpeistokilta

Vetäjät: Mira Rokkanen, Ellinoora Aro-Torkkeli

- Vuonna 2022 aloitettuja etäamukahveja joka kuun ensimmäinen keskiviikko jatkettiin 2023. (Syksyn etäamukahvien päivämäärät: 6.9. & 4.10. & 1.11. & 13.12.2023).

Tarpeistokilta järjesti kiltapäivän ja koulutusaiheisen seminaarin tarpeistonäyttelyn yhteyteen Teatterimuseolla huhtikuussa 2023.

TIO- ja teatteriopettajakilta

Vetäjät: Juuso-Matias Maijanen, Susanna Metsälä

Vuonna 2023 kilta järjesti ammatin esittelyn Turussa teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelijoille.

TIO-kilta kokoontui 30.9. pohtimaan mm. kysymyksiä: Miten TIO-kilta määrittyy? Yhdistää ainakin ryhmän vetäminen ja ohjaaminen. TIO-killan juuret ovat yleisötyössä, onko aika ajanut TIO-killan ohi?

Yleisöyöntekijöiden kilta

Vetäjät: Jenny Jumppanen / HKT ja Noona Leppinen / Svenska Teatern

- alkuvuonna 2023 eläkkeelle jääneen Pirjo Virtasen tilalle toisena kiltavetäjänä aloitti Noona Leppinen.
- kiltakahvittelut jatkuivat tammikuusta 2023 lähtien. Mukana jonkinlainen teema tai puhuja - > joulukuussa TIO-opiskelijoiden yleisötyökurssi - > yleisötyön koulutuksen pohdintaa 2023
- 2023 Tampereen teatterikesässä tapaaminen
- työhyvinvointisessioita vuodelle 2023
- 24.-25.4.23 Yhteiset yleisöt -seminaari
- TAM:n Yleisöyöntekijöiden kilta järjesti livetreffit Tampereen Teatterikesässä pe 11.8.2023 klo 13-16 Kuulumisten vaihdon lisäksi pureudutti ajankohtaisiin teemoihin, kuten työssäjaksamiseen sekä työhyvinvointiin. Alustuksen teemoihin piti yleisöyöntekijä, ratkaisukeskeinen työnohjaaja Eeva-Annele Roisko.

Nukketeatterikilta

Vetäjät: Roosa Halme, toisena vetäjänä Katja Kähkönen / STOD

- Nukketeatterikilta ja Aura of Puppets järjestivät 11.10.2023 Nukketeatteri ja taiteellinen jatkokoulutus Tampereen yliopistolla - tilaisuuden, jonka aiheena oli maisteri- ja tohtoriopinnot ja väitöskirjan kirjoittaminen - vetäjänä professori Pauliina Hulkko Tampereen yliopistolta, osallistujia 21 hlö <https://www.kumahdus.fi/nukketeatterikilta/>
- joulukuussa 2023 järjestettiin Ajatushautomo : Taiken Nukketeatteritaiteen tulevaisuuspäivä vuodelle 2024 -> suunnitteleminen ja järjestäminen yhteistyössä mm. Taiken ja Aura of Puppetsin kanssa

Lavastamokilta

Selene Virtanen

- vapaamuotoinen Kevättapaaminen Oopperan amfiteatterissa (40+ ihmistä), sai paljon kiitosta, toiveena vapaata keskustelua ja tutustumista
- kurssi pidempään mielessä, kuten metallikoulutus
- vapaamuotoisia tapaamisia keväällä ja syksyllä 2023

Teatterikampaajien ja -maskeeraajien kilta

Vetäjät: Henri Karjalainen ja Jessica Rosenberg

-Teatterikampaajien ja -maskeeraajien killan koulutus- ja verkostoitumispäivä ma 6.11.23

Koulutus- ja verkostoitumispäivä pidettiin HKT:lla.

8. TIEDOTUSTOIMINTA

TAM:n viestintäkanavia ovat verkkosivut, sosiaalinen media, jäsenkirjeet, mobiilijäsenkortti, kiltojen blogisivut sekä puhelin- ja sähköpostineuvonta. TAM:n kotisivut ovat osoitteessa: www.teme.fi/fi/tam

TAM:lla on viestintäsuunnitelma, jossa pyritään mm: aktivoimaan jäseniä ja kiltoja ja rohkaistaan jäseniä olemaan yhteydessä hallitukseen.

9. TEATTERI- JA KULTTUURIPOLIITTINEN TOIMINTA

TAM:n kulttuuripoliittisen toiminnan tavoitteena oli vaikuttaa alan kehitykseen sekä käytävissä olevin keinoin parantaa työntekijöiden työolosuhteita, toimeentulomahdollisuuksia ja työympäristöä.

Kulttuuripoliittista toimintaa kehitettiin osana Temen toimintaa. Vaikuttamisen kohteina ovat olleet poliittiset päättäjät ja virkamiehet sekä työnantajat. Keinoja ovat yhteistyö eri järjestöjen ja tahojen kanssa, keskustelut, tapaamiset ja lausunnot sekä suorat yhteydenotot mm. työnantajiin. TAM:lla oli edustus Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitossa ja Cefisto ry:ssä. TAM:lla oli osakkuudet Kustannusosakeyhtiö Teatterissa.

Huhtikuussa 2023

Teatterialan Ammattilaiset TAM ry Hallitus